

سراج جام عیسی (ع)

در مقارنه میان قرآن و عهد جدید

عباس همامی^۱

احسان پور اسماعیل^۲

چکیده:

آنچه در این نوشتار می‌آید، بررسی سراج جام حضرت عیسی (ع) در انجیل چهارگانه و تطبیق آن با قرآن است. مقاله حاضر با واکاوی انجیل به نقد اعتقاد بیشتر مسیحیان کنونی پیرامون عاقبت مسیح (ع) می‌پردازد. اگرچه سخن از صلیب و فقدمان (توفی) در مأثورات اسلامی آمده است، اما در این مکتب نتیجه دیگری از آن گرفته می‌شود. نتیجه‌ای که از سویی ابیام را درباره فرجام عیسی (ع) می‌زداید و از دیگرسو منجر به باورداشت زنده بودن حضرت عیسی (ع) و عروج جسمانی روحانی او می‌گردد. به این ترتیب قرآن مجید موضع قاطعی در برابر پایان اولین دوره زندگی حضرت عیسی (ع) معرفی می‌کند که این رویکرد می‌تواند برای معتقدان به مسیح (ع) جالب باشد.

کلید واژه‌ها: قرآن، عهد جدید، سراج جام عیسی (ع)، عروج.

۱- دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی (نیمدوخت واحد تهران شمال و مدعو واحد علوم و تحقیقات)
E-mail:hemami@quranhadith-ngo.ir

۲- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث از واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی
E-mail:ehsanpouresmaeil@yahoo.com

طرح مسئله

زندگانی حضرت عیسی (ع) از آغازین روزهای تولد تا واپسین لحظه حضور در میان مردم، حاکی از قدرت لایزال الهی و در عین حال توجه ویژه خداوند به شخصیت او در میان سایر انبیاء است.

عیسی (ع) در حالی چشم به جهان می‌گشاید که نادانان روزگار، مادر او را متهم کرده بودند و این آغاز بزرگترین رویارویی او در آینده با مخالفان اش گردید.

اگر چه او در گهواره سخن می‌گوید (مریم، ۳۰) و در طول زندگی همواره نشانه‌های فراوانی از مقام نبوت دارد، اما هم چنان موج تهمت‌ها به او وارد است تا جایی که این عباس شروع ماجراهی به قتل رساندن عیسی (ع) را یکی از همین جریان‌ها می‌داند.
(طبرسی، ۱۳۵/۲)

حکایت فرجام عیسی (ع) از آنجا مهم جلوه می‌کند که دو رویکرد کاملاً متفاوت از آن استنتاج می‌شود. گروهی معتقدند عیسی (ع) به دارآویخته شده و در مقابل، دیدگاه اسلامی بر این باور است که عیسی (ع) را نکشته‌اند و وی به آسمان عروج کرده است.

امروز، با جستجو در دنیای مسیحیت، هنوز می‌توان گروهی که معتقد به مصلوب نشدن عیسی (ع) هستند را، پیدا نمود. اما هم چنان شمار معتقدان به نقطه مقابل این اعتقاد فراوان بوده، بلکه اکثریت قریب به اتفاق مسیحیان را شکل می‌دهد؛ در این مجال بر آنیم بر اساس موضع صریح قرآن به بررسی مدعای انجیل پرداخته و با فرض عدم تحریف وجود مشترک آن را با قرآن یادآور شویم.

۱- توطئة قتل عیسی (ع)

پیدا کردن سبب اصلی قصد از میان بردن عیسی (ع) کار دشواری است. انجیل‌ها دلیل روشنی برای بازداشت عیسی (ع) بر نمی‌شمنند؛ با در نظر گرفتن مفهوم ضمی شاید بتوان گفت که زمامداران جرم خاصی را در نظر گرفته بودند که به وسیله آن قصد داشتند به هر ترتیبی وی را خاموش سازند و بعد از دستگیری اتهاماتی به او بزنند، اگرچه برخی به دلیل قولین دادرسی یهود این احتمال را ضعیف می‌انگارند. (کارپتر، ۱۴۸)

مدعای انجیل و آن چه در مأثورات اسلامی آمده است اگر چه حاکی از چند جریان متفاوت است، اما این حقیقت تلخ را نمی‌توان فراموش کرد که انسان‌ها خصوصاً یهودیان در برخورد با پیامبران الهی سریچی، تکذیب و یا قتل را سرلوحة کار خویش قرارداده‌اند. «افکلماً جاءكم رسول بما لاتهوى افسكم استكيرتم ففريقاً كذبتُم و فريقاً تقتلون». (البقرة، ۸۷)

عیسی (ع) نیز از این قاعده مستثنا نبوده و از این رو در برخی از تفاسیر آمده است: «وقتی او از میان گروهی از یهودیان می‌گذشت با سخن شیع آنان درباره چگونگی تولد خویش و تهمت به مریم (ع)، مادر بزرگوارش، روپروردش که با نفرینی گویندگان سخن را بدرقه کرد. نفرینی که منجر به مسخ آنان گردید»، (طبرسی، ۱۳۵/۲) این خبر به یهودا پادشاه یهودیان رسید و ترس از سرنوشت اذیت‌کنندگان عیسی (ع) او را واداشت تا تصمیم به قتل پیامبر خدا بگیرد. از سویی گسترش آیین مسیح (ع)، رؤسای یهود را نگران کرده بود. آنان که تعالیم عیسی (ع) را تهدیدی بزرگ برای منافع خود می‌دیدند، تصمیم به قتل عیسی (ع) گرفتند. (میشل، ۷۸) چنان که از متن انجیل یوحنا این گونه بر می‌آید: «آن گاه بسیاری از یهودیان که با مریم آمده بودند، چون آن چه عیسی کرد، دیدند، بدرو ایمان آوردن، ولیکن بعضی از ایشان نزد فریسان رفتند و ایشان را از کارهایی که عیسی کرده بود آگاه ساختند. پس رؤسای کهنه و فریسان شورا نموده، گفتند: چه کنیم زیرا که این مرد، معجزات بسیار می‌نماید! اگر او را چنین واگذاریم، همه به او ایمان خواهند آورد و رومیان آمده، جا و قوم ما را خواهند گرفت» (یوحنا، ۱۱، ۴۵ – ۴۸)

چه بیان اول و چه تصمیم رؤسای کهنه به سبب بسط اندیشه‌های مسیح (ع) را صحیح بدانیم، به هر حال توطئه قتل عیسی (ع) برنامه ریزی می‌شود. نکته مهم در این میان، پیش گویی عیسی (ع) در طرح مصلوب کردن وی است. (متی، ۲/۲۶)

۲- دستگیری عیسی (ع)

دستگیری عیسی (ع) در عید بزرگ سالیانه فصح صورت می‌گیرد، روزی که گروهی از یهودیان از اطراف جهان به معبد بزرگ اورشلیم - محل برگزاری مراسم - آمده بودند. جدای از نیت واقعی پیلاطس حاکم روم، این جشن سالیانه در میان یهودیان چنان مهم

بود که او از شهر ساحلی قبصه به اورشلیم می‌آمد و هردوس آنتیپاس شاه یهود هم از جلیل به آن جا سفر می‌نمود. (ناس، ۶۰۵)

اما جریان دستگیری براساس خیانت یکی از حواریوں در شب اتفاق می‌افتد. «یهودا اسخربوطی» نامی است که انجیل از تسلط شیطان بر قلب او در تسليم ساختن عیسی (ع) یادکرده و گفته‌اند که با پذیرش اندکی رشوه، مخفی گاه مسیح (ع) را فاش نمود. (متی، ۱۴/۲۶ و مرقس ۱۱-۱۰/۱۴ و لوقا، ۶-۲۲) در روایات اسلامی از شخصی به نام «طیطانوس» یاد شده است که به رهبری یهودا، عیسی (ع) را نشان داد. (طبرسی، ۱۳۵/۲)

در آخرین مجلسی که عیسی (ع) به شکل آشکار با حواریوں تشکیل داد، از تسليم شدن خود توسط یکی از شاگردانش سخن به میان آورد. تاثیر کلام پیامبر خدا، حواریوں را وا داشت تا خود را متهم سازند. اما عیسی (ع) با چشم پوشی از نام بردن وی می‌گفت: به درستی که پسر انسان به طوری که درباره او مکتوب است، رحلت می‌کند، لیکن وای برس کسی که پسر انسان به واسطه او تسليم شود. او را بهتر می‌بود که تولد نیافتنی (متی، ۲۶/۲۶ و مرقس ۲۱/۱۴ و لوقا ۲۱-۲۲) این مجلس براساس اثر لتووارد داوینچی، به شام آخر معروف شده است. بنا بر انجیل، عیسی (ع) مشغول بیان آخرین سخنان خود بود که سربازان رومی حمله ور شده و او را دستگیر کردند.

چنانچه همه منقولات انجیل را پیذیریم، بر اساس نگاه قرآن، آنچه در انجیل پیرامون دستگیری و قتل عیسی (ع) مطرح می‌شود، جز تحریف چیز دیگری نمی‌تواند باشد.

دلایل مختلفی را می‌توان برای توجیه بیان قرآن، مبنی بر دستگیری فرد دیگری به جای حضرت عیسی (ع) بیان داشت که با در نظر گرفتن آن چه که در عهد جدید آمده است، می‌توان به این نتیجه رسید که فرد دستگیر شده پیامبر خدا، عیسی (ع) نبوده بلکه به تعبیر قرآن، امر بر مردم مشتبه شده است. (النساء، ۱۵۷)

در گام نخست به این نکته می‌توان اشاره کرد که جریان دستگیری در شب اتفاق افتاده است. اگر چه بنا به تعریف کتاب مقدس، سربازان مجهز به چراغها و مشعل‌هایی بودند (یوحنا، ۳/۱۸) اما فضای گسترده عید فصل، اجازه روشن شدن جای جای مراسم را نمی‌داد که این خود به تلقی نادرست سربازان کمک می‌کرد.

سربازانی که برای دستگیری عیسی (ع) مهیا شده بودند، رومی بودند و هرگز با عیسی (ع) آشنا نی نداشتند، به همین دلیل یهودا به همراهانش گفته بود: کسی را که بوسیدم دستگیر کنید. (متی، ۴۸/۲۶) این عدم شناخت امکان اشتباه کردن سربازان را به اوج خود می‌رساند و خود دلیلی می‌گردد تا امر بر آنان مشتبه شود.

برخی براین باورند که یهودیان به صورت مستقیم به قتل عیسی (ع) اقدام کرده‌اند که این پنداشت نادرستی است. بدون تردید نقش رومی‌ها در طرح قتل باصلیب را می‌توان اثبات نمود. در آن زمان شیوه‌اعدام رومیان مصلوب کردن مجرم بوده است و در مقابل یهودیان در سخت‌ترین شرایط به وسیله‌ی سنجکار، با مجرم برخورد می‌کرden. (کارپتر، ۱۴۹)

در مورد این که چرا انجیل‌ها تقصیر رومی‌ها را به گردن یهودیان اندخته‌اند، باید به این نکته توجه داشت که مسیحیت در سده‌های نخست تا حد زیادی متأثر از امپراتوری روم بود. به علاوه بعد از جنگ‌های یهودی در نیمه‌ی قرن اول، یهودیان از چشم امپراتوری افتادند و از سویی در همان ابتدا، کلیسا مسیحی به دیده‌عداوت به یهود نگریست و روی خوشی به آن نشان نداد. به حال تأکید انجیل‌ها بر نقش سران یهود در مرگ عیسی (ع) آن چنان قوی است که دشوار بتوان آن را رد کرد. (همانجا، ۱۴۹)

در جریان محاکمه که در قسمت بعد به آن اشاره می‌شود، امر آن چنان بروئیس کهنه مشتبه شده بود که متهم را به خداوند سوگند داد تا هویت اصلی وی آشکار گردد! «... تو را به خدای حی قسم می‌دهم: ما را بگو که تو مسیح پسر خدا هستی یا نه؟» (متی، ۶۳/۲۶)

بر اساس نظر برخی، افشا کننده عیسی (ع) خود به دام سربازان روم گرفتار می‌گردد، این مهم که یکی دیگر از دلایل مدعیان عدم دستگیری عیسی (ع) است، از مهم ترین شواهد آنان محسوب می‌شود؛ بر همین اساس انجیل هرگز بعد از جریان دستگیری عیسی (ع) یادی از یهودا نمی‌کنند که می‌تواند نشانگر این باشد که فرد مصلوب شده جز خائن به عیسی (ع) کس دیگری نبوده است. این دیدگاه کسانی است که معتقدند خداوند او را به شکل عیسی (ع) درآورد تا یهودیان مجبورشوند او را به دار بیاویزند. (عسکری، ۲۵۴/۳)

همین دلایل است که قرآن قول کسانی را که می‌گفتند: «أَنَا قَتَلْنَا الْمُسِيْحَ» (النساء، ۱۵۷) را تنها بر اساس گمان بیهوده می‌داند. «وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِّنْ عِلْمٍ إِلَّا اتَّبَاعُ الظَّنِّ» (همان)

۳- محاکمه‌ی مسیح (ع)

موضوع محاکمه‌ی عیسی (ع) در حضور «قیافا» رئیس کهنه از رویدادهای مورد پذیرش مسیحیان است که رؤسای کهنه برخلاف نظر «پیلاطس» اور امحکوم می‌کنند. (متی، ۲۶/۵۷-۶۸ و مرقس ۱۴/۱۴-۵۳؛ مرقس، ۱۴/۱۴-۶؛ لوقا، ۲۳/۱۳-۲۵ و یوحنا، ۱۸/۴۰-۲۸) می‌کند. (متی، ۲۷/۱۵-۲۶؛ مرقس، ۱۵/۶-۱۴؛ لوقا، ۲۳/۲۳ و یوحنا، ۱۸/۱۸-۲۸) به روایت انجیل‌ها بهانه‌ای برای محکومیت عیسی (ع) پیدا نشد و حاضران مجلس تنها شاهد سکوت او بودند، و در تمام جریان محاکمه تنها این ادعا را از او شنیدند که پسر انسان است که بر ابرهای آسمان به زمین می‌آید. (متی، ۲۶/۶۴)

بسیاری دلیل این اتهام را از این رو برنمی‌تابند که اولاً اگر اثبات شود که عیسی (ع) چنین سخنی گفته باشد در گام بعدی باید دانست که در کیش یهود گفتن چنین سخنی هرگز کفر نبوده تا سزای آن چنین مرگی باشد، بلکه بنا بر تفکر این آیین تنها ناسزاگوبی به نام مقدس خدا کفر محسوب می‌شود. (کارپتر، ۱۴۸)

۴- مصلوب شدن مسیح (ع)

با نیرنگ یهودیان عیسی (ع) مستوجب مرگ می‌شود. از تعبیر قرآن پیرامون مصلوب شدن عیسی (ع) این چنین بر می‌آید که اصل واقعه‌ی صلیب مورد اتفاق قرآن و انجیل است؛ اما اختلاف از آن جایی پدید می‌آید که در فرد مصلوب شده، انجیل عیسی (ع) را معرفی می‌کنند، اما قرآن با قاطعیت می‌فرماید: «قُولُهُمْ أَنَا قَتَلْنَا الْمُسِيْحَ أَبْنَى مُرِيمَ رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا قَتَلُوهُ وَ مَا صَلَبُوهُ وَ لَكُنْ شَبَّهَ لَهُمْ» (النساء، ۱۵۷)

در روایت حسن از امام محمد باقر (ع) منقول است که عیسی (ع) در آخرین شبی که نزد حواریون بود، فرمود: خدا به من وحی کرده که مرا در این ساعت به آسمان برده و از

سرانجام عیسی مسیح (ع) در مقارنه میان فرآن و عهد جدید

لوث یهود پاک گرداند، چه کسی در میان شما قبول می‌کند که شیخ من بر او بیافتد تا به شباهت من او را کشته و به دار آویزند تا در قیامت در درجه‌ی من در بهشت باشد؟ جوانی از حواریون خود را به عیسی (ع) نشان داد و یهود آن جوان را که شباهت به او داشت، کشتند. (قمی، ۱۰۳/۱)

با این وجود مسیحیان قائل به قتل او توسط صلیب‌اند؛ آن چنان مصلوب کردن عیسی (ع) مورد پذیرش مسیحیان است که هر یک به شرح و تفسیر کیفیت قتل پیامبر خویش پرداخته‌اند مثلاً پولس، خون عیسی (ع) را فدیه یعنی آمرزش گناهان می‌شمرد (افسیان، ۷/۱) و همو معتقد است که خدا به خون صلیب عیسی (ع)، سلامتی را پدید آورده. (ولسیان، ۲۰/۱)

۵- تدفین مسیح (ع)

بعد از داستان محاکمه و مصلوب کردن عیسی (ع)، انجیل به بحث دفن او و از قبر برخاستن اش می‌پردازند. بر اساس این پندار، عیسی (ع) بر مریم مجده‌ی آشکار گردید. به اعتقاد مسیحیان مریم مجده‌ی که ابتدا زنی گنای کار بود، در ادامه با توبه به درگاه الهی از طرفداران مسیح (ع) به شمار آمد. او به همراه مریم عذرا (س) مادر حضرت عیسی (ع) تا آخرین لحظه در کنار صلیب مقاومت کردند. (متی، ۸/۲۸-۱۰، مرقس، ۱۰-۹/۱۶ و یوحنا، ۲۰-۱۸) به جز این دو، انجیل از ظاهر شدن عیسی (ع) بر شاگردان اش نیز گزارش داده‌اند. (مرقس، ۱۶/۱۴ و یوحنا، ۲۰/۲۴-۳۱)

۶- مراد از توفی

«اذا قال الله يا عيسى اني متوفيك و رافقك الى مطهرك من الذين كفروا» (آل عمران، ۵۵)
بنا بر روایات روح از بدن عیسی (ع) بین زمین و آسمان گرفته شد. در حدیث موثقی از امام رضا (ع) رفع عیسی (ع) این گونه توصیف شده است: کشته شدن امر هیچ یک از پیامبران و حجت‌های الهی بر مردم مشتبه نشد به جز عیسی بن مریم (ع) چرا که او را زنده از زمین بالا برداشت و روحش را در میان آسمان و زمین قبض کردند، و چون به آسمان رسید

حق تعالی روحش را به بدنش برگرداند چنان چه می فرماید: «لَنِي مَتَوَفِّيْكَ وَ رَافِسُكَ إِلَيْهِ» (آل عمران، ۵۵) و از عیسی (ع) حکایت می نماید «فَلَمَا تَوَفَّيْتَنِي كَنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبُ عَلَيْهِمْ» (المائدہ، ۱۱۷) که هر دو آیه بروفات حضرت عیسی (ع) دلالت می کند. (صدقه، ۲۵۱/۱). اما مفسران با محک عقل خود برداشت‌های متفاوتی از معنای توفی دارند. آنان با نگاهی به ظاهر لغت توفی آن را به معنای گرفتن چیزی به طور کامل ترجمه کرده و بین این کلمه با «فوت» تفاوت می گذارند.

یکی از معانی این واژه درقرآن، گرفتن روح ازبدن بهصورت کلی است که ملازم با مرگ است (الزمر، ۴۲، الانعام، ۶۱ و السجده، ۱۱) بدین ترتیب این دسته برآنند که خداوند عیسی (ع) را میراند و پس از مرگ، او را در مکان رفیع و بلندی قرار داد. (زمخشی، ۷۲/۱) اما برخی بر اساس موضوع عروج آسمانی براین باورند که خداوند در ابتداء عیسی (ع) را میراند و بعداز سه ساعت اورا زنده کرده و به آسمان برد و بعضی بر اساس روایات گفته‌اند مردن آن حضرت بعد از آمدن به زمین در آخر الزمان خواهد بود. (طبرسی ۴۴۹/۱)

معنای دیگری را نیز متصور شده‌اند که توفی، به معنای گرفتن روح از بدن بوده، اما نه به صورت کامل که ملازم با خواب است. (الزمر، ۴۲ و الانعام ۶۰) با این تقسیم بندی برخی از مفسران توفی حضرت عیسی (ع) را گرفتن از دست یهود ترجمه کرده‌اند. (طباطبایی، ۳۲۱/۳ و ۳۲۵-۳۲۱/۵ و ۲۱۸-۲۱۶) که این با صریح روایات در تنافر است که می فرماید: «رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ بَعْدَ أَنْ تَوَفَّاهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ». (صدقه، کمال الدین، ۱/۲۲۴)

۷- عروج به آسمان

ازبرخی عبارات کتاب مقدس نیز می توان عروج عیسی (ع) را به آسمان اثبات نمود. آن حضرت در موقعیت‌های مختلف به شرح این جریان می پرداخت که نشان از آگاهی ایشان نسبت به رخدادهای آینده دارد، مثلاً وقتی به مردم عصر خویش فرمود: «...أَنَّدَكَ زَمَانِي دِيَّغَرَ بِإِشْمَاعِيلَ هَسْتَمْ، بَعْدَ نَزْدِ فَرْسَنَدَةِ خَوْدِ مِيْ رُومْ. وَ مَرَا طَلَبَ خَوَاهِيدَ كَرَدَ وَ نَخَوَاهِيدَ يَافَتَ وَ آنَ جَابِيَ كَهْ مَنْ هَسْتَمْ شَمَا نَمِيْ تَوَانِيدَ آَمَدْ» (یوحنا، ۷/۳۳-۳۴) این سخن حضرت عیسی (ع) بحرانی را در میان یهودیان برپا ساخت. آنان با دریافت معنای ظاهری کلام

عیسی (ع) احتمال‌های مختلفی، مبنی بر هجرت او به سایر بلاد، متصور شدند، آنان می‌پنداشتند که این عملکرد توسط عیسی (ع) نتیجه ای جز بسط تفکرات او را در بر نخواهد داشت و این خود دلیلی دیگر برای برخورد جدی با مسیح (ع) بود. «پس یهودیان با یکدیگر گفتند: او کجا می‌خواهد برود که ما او را نمی‌یابیم؟ آیا اراده دارد به سوی پراکنده‌گان یونانیان رود و یونانیان را تعلیم دهد؟ این چه کلامی است که گفت مرا طلب خواهید کرد و نخواهید یافت و جایی که من هستم شما نمی‌توانید آمد؟» (همانجا، ۳۵/۷ - ۳۷) ندانستن حقیقت واقعی جایی که قرار است عیسی (ع) برود، آنان را از نیل به بحث عروج باز می‌داشت، به بیان دیگر یهودیان هر گونه احتمالی را جز عروج می‌دادند چه اگر این عروج از برنامه‌های اصلی عیسی (ع) بود و جدای از تحمیل موقعیت آن عصر در علم خداوندی گذشته بود، هرگز یهودیان متهم ردیف اول قتل عیسی (ع) شمرده نمی‌شدند.

حضور عیسی (ع) در آسمان همان جایی است که به بیان یوحنان، هرگز دست کسی به او نخواهد رسید. یهودیان از این گونه سخن گفتن عیسی (ع) حتی احتمال خودکشی دادند، اگر چه حقیقت چیز دیگری است. «... من می‌روم و مرا طلب خواهید کرد و در گناهان خود خواهید مرد و جایی که من می‌روم شما نمی‌توانید آمد. یهودیان گفتند: آیا اراده‌ی قتل خود دارد که می‌گوید به جایی خواهم رفت که شما نمی‌توانید آمد؟ ایشان را گفت: شما از پایین می‌باشید اما من از بالا. شما از این جهان هستید، لیکن من از این جهان نیستم». (همانجا، ۲۱/۸ - ۲۳) یا وقتی او با صراحة می‌گوید که قرار است از زمین رفع داده شود. «و من اگر از زمین بلند شوم، همه را به سوی خود خواهم برد» (همانجا، ۱۲/۳۲)

از هدف‌های خبر دادن مسیح (ع) به مردم عصر خویش می‌توان آمادگی پیروان این آیین در برخورد با مسأله عروج را طرح نمود تا با قوت قلب به این مهم ایمان بیاورند، از این رو به هنگامه خدا حافظی به شاگردانش فرمود: «شنیده‌اید که من به شما گفتم: می‌روم و نزد شما می‌آیم. اگر مرا محبت می‌نمودید، خوش حال می‌گشتد که گفتم: نزد پدر می‌روم؛ زیرا که پدر بزرگ‌تر از من است و الآن قبل از وقوع به شما گفتم تا وقتی که واقع گردد، ایمان آورید. بعد از این، بسیار با شما نخواهم گفت؛ زیرا که رئیس این جهان می‌آید» (همانجا، ۱۴/۳۳ - ۳۴)

از صعود عیسی (ع) به آسمان، انجیل‌ها نیز یاد می‌کنند: «و خداوند بعد از آن که به ایشان سخن گفته بود، به سوی آسمان مرفوع شده، به دست راست خدا بنشست» (مرقس ۱۶ / ۱۹ و لوقا ۵۰ / ۵۳) این عبارت با خدای مسیحیان سازگاری دارد، خدایی که نه تنها او بلکه جلوس عیسی (ع) در کنارش را می‌توان دید! نقد خدای مورد پذیرش مسیحیان مجالی دیگر می‌خواهد، اما آن چه به بحث ما مربوط می‌شود کیفیت گزارش نویسنده‌گان انجیل است که گویی خود با عیسی (ع) رفع داده شده و به قدری دقیق شاهد جریان هستند که در آسمان نظاره گر نشستن او درست راست خدا هستند!

نتایج مقاله

یهودیان گسترش دین مسیح را خطری بزرگ برای حکومت روم ترسیم کرده و طی آن همراهی امپراتوری روم را، با هدف انحراف اذهان عمومی، از حکم ران آن خواستار شدند. طرح یهود در محکومیت مجرمان استفاده از صلیب بود؛ اگر چه هیچ اتهامی را نتوانستند متوجه عیسی (ع) کنند اما او را محکوم ساختند.

آن چه در جریان سرانجام عیسی (ع) مسیر داستان را دوگانه می‌سازد از زمان دستگیری عیسی (ع) است که بنا به نقل انجیل‌ها فرد دستگیر شده کسی جز عیسی (ع) نبوده است؛ این همه در حالی است که جدا از موضع قاطع قرآن دلایل مختلفی در انجیل‌ها وجود دارد که حاکی از این است که عیسی (ع) آن شب به اذن الهی به آسمان رفع داده شد و هرگز دست یهودیان به وی نرسید. با این روی کرد آن چه پیرامون دستگیری، محاکمه، مصلوب ساختن، تدفین، زنده شدن و... نقل می‌شود همه از ساخته‌های نویسنده‌گان عهد جدید است. تصویر قرآن از تولد و مرگ عیسی (ع) شگرف و منحصر به فرد و در این آیات قرآن کاملاً مشهود است: «و السلام علیّ یوم ولدت و یوم اموت و یوم ابعث حیّا». (مریم، ۳۳)

کتابشناسی

- ۱- قرآن مجید.
- ۲- ترجمه کتاب مقدس، انتشارات ایلام، چاپ سوم، ۲۰۰۲، م.

سرانجام عیسی مسیح (ع) در مقارنه میان قرآن و عهد جدید/۶۳

- ۳- زمخشri، محمد بن عمر، الكشاف.... دارالكتب العلميه، بيروت، چاپ سوم، ۱۴۰۷ق.
- ۴- صدقوق، محمد بن علي، عيون اخبار الرضا (ع)، رضا مشهدی، چاپ دوم، [بی تا].
- ۵- همو، کمال الدین و تمام النعمه، دارالكتب الاسلاميه، قم، ۱۳۹۵ق.
- ۶- طباطبایی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، بيروت، موسسه اعلمی للمطبوعات، [بی تا].
- ۷- طبرسی، فضل بن حسن، مجتمع البیان لعلوم القرآن، مکتبة آیة الله العظمی المرعشی النجفی، قم، [بی تا].
- ۸- عسکری، سید مرتضی، عقاید اسلام در قرآن کریم، ترجمة عطا محمد سردار نیا، مجتمع علمی اسلامی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸ ش.
- ۹- قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، دارالكتاب، قم، ۱۴۰۴ق.
- ۱۰- کارپتر، همفری، عیسی (علیه السلام) ترجمة حسن کامشاو، طرح نو، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۴ ش.
- ۱۱- میشل، توماس، کلام مسیحی، ترجمه حسین توفیقی، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، چاپ اول، ۱۳۷۷ ش.
- ۱۲- ناس، جان بایر، تاریخ جامع ادیان، ترجمه علی اصغر حکمت، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ یازدهم، ۱۳۸۰ ش.